

Pacientské organizace

Co je to pacientská organizace?

Pacientská organizace (dále jen „**PO**“) je definována zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o zdravotních službách**“), konkrétně § 113f v aktuálním znění:

„Pacientskou organizací se rozumí zapsaný spolek, jehož hlavní činnost spočívá v pomoci pacientům a ochraně jejich práv a zájmů a jehož členy jsou zpravidla osoby s určitým onemocněním nebo zdravotním postižením, jejich osoby blízké nebo jejich zástupci podle občanského zákoníku, přičemž tyto osoby mají zásadní vliv na činnost spolku. Pacientskou organizací se rozumí též spolek, jehož členy jsou spolky, které splňují podmínky podle věty první a které volí členy jeho statutárního orgánu.“

PO je právnická osoba, která zastupuje pacienty s určitou diagnózou, zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky, blízké nebo zástupce. Jejím posláním a hlavní činností je **pomoc pacientům a ochrana jejich práv a zájmů** (například při komunikaci se zdravotními pojišťovnami, poskytovateli zdravotní péče, úřady vč. Ministerstva zdravotnictví).

Právní status / právní forma

Co platí v ČR ohledně právní formy a právních požadavků:

- PO musí mít právní subjektivitu. Zákon zmiňuje právní formu zapsaného spolku, nicméně rozhodující je předmět činnosti, který může naplňovat i jiná právní forma, např. obecně prospěšná společnost (o.p.s.).
- Jednou z podmínek je, že pacienti, osoby jim blízké nebo zástupci mají **zásadní vliv** na činnost organizace, aby bylo dosaženo záměru reprezentace zájmu pacientů s daným typem onemocnění.

Možnost zapojení PO do projektů MZ ČR/AZV ČR

Na PO se vztahují obecné podmínky stanovené v příslušné výzvě vyhlášené v rámci konkrétní veřejné soutěže nebo Evropského partnerství v oblasti zdraví (dále jen „**EP v oblasti zdraví**“).

Zapojení PO a případné (přímé) financování, pokud bude daný projekt vybrán k alokaci, je možné, pokud daná PO splní následující podmínky:

- 1) podpora je poskytována na úhradu nákladů spojených s realizací výzkumného záměru, nikoliv na provoz (PO);
- 2) výzkumný záměr musí být jasně definován a musí splňovat podmínky stanovené

konkrétní výzvou;

- 3) PO musí mít v rámci svých zakládajících dokumentů vymezenou výzkumnou činnost jako předmět činnosti;
- 4) výzkumnou činnost musí provádět sama PO, nelze tedy výzkumnou činnost zadávat externím subjektům formou smluvního (kontrahovaného) výzkumu.

Příklady výzkumných aktivit PO (nejedná se o úplný výčet)

- dotazníkové šetření a výzkum mezi pacienty o jejich zkušenostech se zdravotní péčí, léčbou nebo dostupností služeb;
- vedení, rozvoj či správa **pacientských registrů, sloužících k výzkumu a vývoji v oblasti zdravotnictví a k příp. podpoře dalších aktivit v oblasti výzkumu** (některé PO mají vlastní registry, např. pro vzácná onemocnění);
- vzdělávací a publikační činnost;
- spolupráce s akademickými institucemi a nemocnicemi na projektech zaměřených na kvalitu života, psychosociální dopady nemoci atd.